

dre febrilsk ved Siden af Vuggen, og Barnet fyldte lidt efter lidt det nagende Savn af Moderen.

Et Par Aar efter fik hun en Datter, men hendes Helbred var saa nedbrudt, at det varede længe, inden hun kom sig. Tunge Bekymringer for sin Moder tærede samtidig paa hendes Kræfter.

Som før omtalt havde Fru Wood betroet sine Penge til en Sagfører, der skændig misbrugte hendes Tillid. Just paa denne Tid kom Opdagelsen af hans Uhæderlighed. Hun maatte sælge alt, hvad hun ejede, for at betale de Gældsposter, hun for længe siden mente afgjorte, selv den lille Sum, hun havde lagt til Side til sin Alderdom, gik med, og hun var fuldstændig ruineret.

Ved indflydelsesrige Mænds Hjælp fik hendes Søn en lille Ansættelse, og hun flyttede sammen med ham. Men denne Afhængighed var ulidelig for hende. Følelsen af at være i Gjæld trykkede den kraftige og energiske Kone til Jorden. For at spare sin Søn saa meget som muligt Udgifterne ved sit Ophold hos ham, sad hun uden Ild i Ovnen, mens han var ude, og vandrede omkring i Gaderne for at undgaa at spise Frokost. De Sorger og Savn, hun frivillig underkastede sig, lagde Grunden til den Sygdom, hvoraf hun tre Aar efter døde. Til ingen uden Annie talte hun om, hvad hun led, og Annie, der var langt fra hende og nu selv Moder, kunde kun yde hende ringe Trøst og Hjælp, men led selv ubeskrivelig ved Tanken om Moderens Ulykke.

I Foraaret 1871 fik begge hendes Børn Kighoste. Drengens kraftige Konstitution hjalp ham heldig over Sygdommen, men den lille Pige, Mabel, et svagt og sart lille Væsen, hvis Lunger siden hendes Fødsel nu og da havde været angrebne, fik nu en hæftig Brystlidelse i Forbindelse med Kighosten.

Mange Uger igennem svævede Barnets Liv i Fare. Dag og Nat sad Moderen med det lidende Barn paa Skjødets og ventede Time efter Time, at det skulde drage sit sidste Suk, thi Lægen havde opgivet ethvert Haab. Selv ønskede hun, at det maatte dø. Sygdommen var saa smertefuld, at den spæde, lille Skabning vred sig i de forfærdeligste Pinsler og flere Gange syntes at stride med Døden. Omsider indtraadte der en Bedring i Barnets Tilstand, og det begyndte at komme sig. Men for mange kommende Aar efterlod Sygdommen sig Spor i Barnets Helbredstilstand, der under Opvæksten vedblev at være usikker.

For Annie Besant var Datterens Sygeleje den afgørende Krise i hendes aandelige Liv.

Thi mens hun sad saaledes Uge efter Uge med det hjælpeløse lille Væsen paa Skødet, forgæves i sin Fortvivlelse paakaldende den Guds Godhed og Naade, hun fuldt og fast trode paa, om Hjælp og Lindring for Barnets Lidelser, sneg der sig en Følelse af Vrede, af Nag ind i hendes Hjærte mod denne Gud, der uden Nytte martrede hendes uskyldige Barn.

Hendes Moders uforskyldte Lidelser og megen personlig Ulykke havde i Forvejen vakt denne Følelse hos hende, og nu, mens hun stred med Døden om sit lille Barn, trængte mere end én Gang det Spørgsmaal sig frem over hendes Læber: »Er Gud god?« — Forgæves søgte hun Løsningen af denne Gaade. Al hendes faste Tro paa en Gud, der personlig griber ind i Menneskelivets Styrelse, vendte sig imod hende

og blev hende en utaalelig Byrde, og Moderhjærtet rejste sig til Oprør mod denne Gud, der *kunde*, men ikke *ville* hindre Lidelsen. Thi endnu tvivlede hun ikke paa hans Tilværelse, saa lidt som paa hans Magt, kun paa hans *Godhed*, og denne Tvivl voxede i de pinefulde Nætter til Rædsel, ja til Afsky.

Under al denne kvalfulde Strid var hun ene. I hendes Selvbiografi faar man intet direkte at vide om hendes Mand. Med sjælden Højsindethed afholder hun sig fra at ytre et eneste nedsættende Ord om ham, der en Gang var hendes Ægtefælle, men man forstaar gennem hendes Skildring, hvor fuldstændigt de to allerede da var adskilte, og hvor umuligt det var hende at søge Raad og Støtte hos ham, da Tvivlen og Anfægtelserne for Alvor begyndte at faa Magt over hende.

Efter al Rimelighed har han været en tør, formel Mand, orthodox til Hjærtebunden, gennemtrængt af engelsk Stivhed, fuldstændig manglende Evnen til blot den simpleste Forstaaelse af, hvad der foregik i denne unge søgende og brændende Aand.

En af den engelske Kirkes mest frisindede Præster, en bekendt af Mr. Besant, havde besøgt hende under Barnets Sygdom og havde formodentlig med skarpere Klarsyn end hendes Mand set ind i hendes Sjælstilstand.

Dagen efter fik hun et smukt og hjærteligt Brev fra ham, der synes dybt greben af hendes alvorlige Sjælekamp. Han bad hende huske, at Gud har sit eget Formaal med den Lidelse, han sender sine Børn paa Jorden, men at dette Formaal er skjult for dødeliges Øjne. »Kristi Kors er vor eneste Nøgle til Smertens Mysterium, skrev han.«

Der begyndte nu en Brevvexling mellem de to, og Mr. D. søgte samvittighedsfuldt at sætte sig ind i og bekæmpe de Tvivlsmaal, der efterhaanden martrede hende, og hun var ham inderlig taknemmelig for den Hjælp, han ønskede at yde hende, og fremfor alt for den dybe Agtelse, han viste hendes Kamp for Lys og Sandhed.

Men alt dette var uden Nytte. Tvivlen var og blev i hendes Sind, og længere og længere dreves hun frem ad den Vej, hendes levende Sandhedstrang uvægerlig viste hende at maatte følge, koste hvad det koste vilde.

»Ingen,« siger hun, »der ikke selv har erfaret det, véd, hvilken forfærdelig Rædsel Tvivlen kaster ind i et alvorlig religiøst Sind. Der gives i dette Liv ingen Lidelser, der saaledes kan sønderrive et Menneske. Tvivlen synes at kaste alt i Livet over Ende og at ødelægge det eneste Haab, som ingen jordisk Storm har kunnet rukke: Saligheden efter Døden. Den sænker Fortvivlelsens grufulde Mørke ned over Livet. Uforstandige, tankeløse Mennesker taler om Ateismen som en Frugt af et daarligt Liv og lastefulde Tanker, og selv kan de i deres forstokkede Hjærteløshed, deres sjælløse Dumhed ikke engang danne sig den svageste Forestilling om den Angst, som følger allerede med Troens første Solformørkelse, og da endnu meget mindre om det store Mørkes Gru, naar det Menneske, der pludselig føler sig faderløs, skriger ud i den uendelige Tomhed: »Er det en Djævel, der har skabt Verden? Er vi et hjælpeløst Legetøj i et almægtigt Væsens Haand, som